

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9Pc/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623200067
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1623200067.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, v konaní o zapretie otcovstva k maloleťmu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, za účasti muža, ktorého otcovstvo má byť zapreté: C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. E. F., t.č. bytom E. E., G. XXXX/XXX, H. a matky G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. I. XX/XX, G., o návrhu maloleťmu dieťaťa zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky na zapretie otcovstva, taktó

rozhodol:

Súd určuje, že C. B., nar. XX.XX.XXXX, nie je otcom maloleťmu A. B., nar. XX.XX.XXXX, v Bratislave – Nové Mesto z matky G. B., J. K., nar. XX.XX.XXXX.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu dňa 04.01.2023 sa navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky ako kolízny opatrovník maloleťmu domáhal zapretia otcovstva. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloleťmu bol ustanovený kolízny opatrovník na podanie návrhu na pripustenie zapretia otcovstva. Okresný súd Malacky na základe návrhu podaného kolíznym opatrovníkom rozsudkom č.k. 8Pc/36/2021-51 zo dňa 17.02.2022 pripustil podanie návrhu na zapretie otcovstva, ktoré svedčí C. B., nar. XX.XX.XXXX voči maloleťmu dieťaťu A. B., nar. XX.XX.XXXX a určil, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty na zapretie je v záujme maloleťmu.

2. Ďalej navrhovateľ v návrhu uviedol, že dňa 13.12.2008 došlo k uzavretiu manželstva medzi matkou maloleťmu G. B., J. K., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. X.X.XXXX. Na Okresnom súde Bratislava IV aktuálne prebieha konanie o rozvod tohto manželstva. Počas trvania vyššie uvedeného manželstva sa dňa 17.06.2012 narodil maloleťmu A., na základe čoho bolo v zmysle domnienky otcovstva podľa § 85 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. zapísané otcovstvo C. B.. C. B. nežil v rozhodujúcom čase v spoločnej domácnosti s matkou maloleťmu, ani sa s ňou v rozhodnom čase nestýkal, a teda sa nemohol stať otcom maloleťmu. Navrhovateľ mal za to, že je v záujme maloleťmu zapretie otcovstva C. B., keďže ten nie je biologickým otcom maloleťmu a ani o neho neprejavuje záujem a ani neprispieva na jeho výživu. C. B. je navyše umiestnený v ústave L. M. G. E. F. N. E. O., na základe čoho aktuálne nie je ani spôsobilý podieľať sa na životných nákladoch maloleťmu. Naopak v prípade biologického otca sa jedná o osobu v produktívnom veku, je zárobkovo činný, a teda aj spôsobilý sa v plnej miere podieľať na životných nákladoch maloleťmu v podobe príspevkov na výživu maloleťmu. Vzhľadom na plynutie zákonom stanovených lehôt na zapretie otcovstva, zapísaný otec a ani matka maloleťmu nemajú už možnosť podať návrh na zapretie otcovstva. Toto právo má v tomto čase už len maloleťmu dieťa. V záujme maloleťmu je, aby bol vychovávaný milujúcimi rodičmi, ktorí majú k dieťaťu skutočný, blízky a láskyplný vzťah a nie rodičmi, ktorí budú rodičmi len formálne, označení v listinách a úradných dokumentoch. Navrhovateľ preto žiadal, aby bolo otcovstvo C. B. v súdnom konaní zapreté, keďže je v

záujme maloletého, aby sa uvedená situácia vyriešila a maloletý mal v rodnom liste zapísaného svojho biologického otca.

3. Podľa ust. § 108 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku, účastníkom konania o zapretie otcovstva je dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté.

4. Otec zapísaný v rodnom liste maloletého - C. B. sa k návrhu vyjadril s tým, že so zapretím otcovstva súhlasí. Vzhľadom na svoj zlý zdravotný stav uviedol, že sa nemôže zúčastniť pojednávania, zároveň súhlasil aby súd vo veci konal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Súd preto s poukazom na ust. § 180 Civilného sporového poriadku rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti muža, ktorého otcovstvo má byť zapreté.

5. Súd sa oboznámil s návrhom a jeho prílohami a vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov, obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 8Pc/36/2021 a ostatnými listinnými dôkazmi založenými v spise, z čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav.

6. Rodičia maloletého uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX F. D.. Počas trvania manželstva sa dňa XX.XX.XXXX narodil maloletý A., pričom v rodnom liste vzhľadom na domnienku otcovstva manžela matky bol zapísaný ako otec dieťaťa C. B., nar. XX.XX.XXXX.

7. Zo spisovej dokumentácie maloletého súd ďalej zistil, že uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 21P/76/2020 - 22 zo dňa 17.07.2020, právoplatným dňa 11.08.2020, súd na návrh matky maloletej ustanovil maloleťmu za kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky na zastupovanie maloletého pri podaní návrhu na rozhodnutie súdu o prípustnosti podania návrhu na zapretie otcovstva dieťaťom.

8. Rozsudkom Okresného súdu Malacky sp. zn. 8Pc/36/2021-51 zo dňa 17.02.2022, právoplatným dňa 19.05.2022 súd pripustil zapretie otcovstva k maloleťmu a určil, že zapretie otcovstva je v záujme maloletého. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že v rozhodnej dobe pre narodenie maloletého sa matka dieťaťa podľa svojho vyjadrenia intímne stýkala s A. H., nar. XX.XX.XXXX, s ktorým žila aj v spoločnej domácnosti. Súd mal za preukázané, že návrh maloletého dieťaťa je dôvodný. Ani jeden z rodičov nemôže v súčasnosti podať návrh na zapretie otcovstva k dieťaťu, keďže každému uplynula lehota na podanie takéhoto návrhu. Maloletý žije od narodenia v spoločnej domácnosti so svojou matkou. Matkou označený biologický otec, s ktorým matka žila v rozhodnom čase v spoločnej domácnosti a intímne sa stýkala, má záujem o určenie otcovstva k maloleťmu. Otec zapísaný v rodnom liste maloletého neprejavuje o maloletého žiaden záujem, maloletý nemá vytvorený k nemu žiaden citový vzťah. Vzhľadom k uvedenému je v záujme maloletého, aby došlo k zapretiu otcovstva, aby tak mohli byť riadne usporiadané jeho rodinné vzťahy.

9. Matka maloletého pri výsluchu uviedla, že opustila svojho manžela v roku 2009 a odvtedy sa s ním nestýkala. Potom sa zoznámila s biologickým otcom maloletého A. H., s ktorým žila asi 5 rokov. Keď mal maloletý A. asi 4 alebo 5 mesiacov nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody. Maloletý vie, kto je jeho biologický otec, stretávajú sa sporadicky, maloletý bol u neho cez letné prázdniny. Biologický otec sa chce dať zapísať do rodného listu maloletého.

10. Kolízny opatrovník súhlasil so zapretím otcovstva, pretože je v záujme maloletého, aby mal v rodnom liste zapísaného biologického otca.

11. Podľa § 84 Zákona o rodine, otcovstvo sa určuje na základe domnienok otcovstva ustanovených v tomto zákone súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu.

12. Podľa § 85 ods. 1 Zákona o rodine, ak sa narodí dieťa v čase od uzavretia manželstva do uplynutia trojstého dňa po zániku manželstva alebo po jeho vyhlásení za neplatné, považuje sa za otca manžel matky.

13. Podľa § 86 ods. 1 Zákona o rodine, manžel môže do troch rokov odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnostiach dôvodne spochybňujúcich, že je otcom dieťaťa, ktoré sa narodilo jeho manželke, zaprieť na súde, že je jeho otcom.

14. Podľa § 87 ods. 1 Zákona o rodine, ak sa narodí dieťa v čase medzi stoosemdesiatym dňom od uzavretia manželstva a trojstým dňom po tom, čo manželstvo zaniklo alebo bolo vyhlásené za neplatné, možno otcovstvo zaprieť len vtedy, ak je vylúčené, že by manžel matky mohol byť otcom dieťaťa.

15. Podľa § 88 ods. 1 Zákona o rodine, manžel má právo zaprieť otcovstvo voči dieťaťu a matke, ak sú obidvaja nažive, a ak nežije jeden z nich, voči druhému. Ak nežije ani dieťa, ani matka, toto právo manžel nemá.

16. Podľa § 88 ods. 2 Zákona o rodine, aj matka môže do troch rokov od narodenia dieťaťa zaprieť, že otcom dieťaťa je jej manžel. Ustanovenia o práve na zapretie otcovstva manželom matky dieťaťa sa použijú primerane.

17. Podľa § 96 ods. 1 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom.

18. Podľa § 96 ods. 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie, a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva.

19. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

20. Požiadavka včasnej stabilizácie statusu dieťaťa viedla zákonodarcu k ustanoveniu prekluzívnych lehôt pre zapretie otcovstva rodičmi dieťaťa. Nositelia rodičovských práv a povinností majú teda časovo obmedzenú možnosť na dosiahnutie zapretia otcovstva, t.j. otázky zásadného významu osobného statusu s rozsiahlymi a dlhodobými osobnými, ako aj majetkovými následkami. Požiadavka stabilizácie rodinnoprávnych pomerov dieťaťa sa prejavuje aj v zásade, že keď je určené právne otcovstvo, muž, ktorý si je vedomý svojho otcovstva, nemá právne prostriedky, ako sa domôcť realizácie svojich práv. Výsledkom všetkých uvedených skutočností môže byť konzervácia právneho stavu, ktorý je v rozpore s biologickým stavom, resp. aj vôľou samých účastníkov tohto vzťahu. Túto situáciu zákonodarca vyriešil tak, že zakotvil nadväznú časovo neobmedzenú právo dieťaťa domáhať sa zapretia otcovstva, avšak pod podmienkou, že je to potrebné v záujme dieťaťa.

21. Ustanovenie § 96 Zákona o rodine možno považovať inter alia aj za premietnutie čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa do slovenského právneho poriadku. Z tohto ustanovenia totiž vyplýva aktívna legitímácia dieťaťa požiadať všeobecný súd o rozhodnutie o prípustnosti zapretia otcovstva, a v prípade kladného rozhodnutia následne podať návrh na zapretie otcovstva. Táto zákonná legitímácia dieťaťa je však viazaná na podmienku, že rodičom dieťaťa už uplynula zákonná lehota, v ktorej boli oni legitímovaní otcovstvo zaprieť. To znamená, že do uplynutia zákonnej lehoty rodičom dieťaťa nie je aktívne legitímované podať návrh na začatie konaní podľa § 96 ZR. (ÚS SR sp.zn. II. ÚS 320/09)

22. Záujem dieťaťa spočíva predovšetkým na takom usporiadaní rodinných vzťahov, ktoré sú prospešné pre jeho telesný a duševný vývoj a materiálne zabezpečenie jeho potrieb. Dohovor o ochrane práv dieťaťa priznáva dieťaťu právo poznať svojich rodičov, z čoho vyplýva záujem dieťaťa na zosúladení otcovstva zapísaného v matrike a biologického otcovstva.

23. Návrh na zapretie otcovstva bol podaný kolíznym opatrovníkom maloletého, keďže otcovi zapísanému v rodnom liste maloletého a aj matke maloletého uplynula zákonná lehota ustanovená na zapretie otcovstva a súd pripustil podanie takéhoto návrhu. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že v rozhodnom čase pre počatie dieťaťa sa matka maloletého a muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté (manžel matky), intímne nestýkali. Maloletý sa narodil až 3 roky po tom, čo matka opustila svojho manžela a prestala sa so svojim manželom intímne stýkať. Z uvedeného vyplýva, že je vylúčené, aby bol manžel matky maloletého, ktorý je v súčasnosti ako otec dieťaťa zapísaný v rodnom liste maloletého, biologickým otcom dieťaťa. Napriek tomu, že biologický otec sa o maloletého osobne nestará, maloletý ho pozná, udržiava s ním kontakt. Je v záujme maloletého, aby jeho biologický otec

bol v rodnom liste uvedený ako otec dieťaťa a aby sa tak zosúladiť stav otcovstva zapísaný v matrike so skutočným stavom.

24. S poukazom na vyššie uvedené dospel súd k záveru, že sú splnené všetky zákonné podmienky na zapretie otcovstva a návrhu vyhovel.

25. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.